

General

- Diferențierea Țintelor Strategiei prin elaborarea mai multor scenarii de context intern și extern. Subliniem încă o dată gradul ridicat de incertitudine al situației interne și internaționale pentru un orizont de timp mai mare de 10-15 ani.

În viziunea noastră, ar fi la fel de eronat să renunțăm la impunerea unor ținte pe termen lung, în baza acestei incertitudini, ca și să ne bazăm doar pe condițiile prezente pentru realizarea de proiecții în viitor.

- În contextul raportării pe tot cuprinsul formei actuale a Strategiei la indicatorii de dezvoltare durabilă în UE, trebuie prezentată, în anexă, lista indicatorilor luați deja în calcul, ca și valorile acestora pentru: România, UE-15, UE-25 **la aceeași dată de referință**.
- Introducerea în material a datelor (anilor) atunci când se fac referiri statistice (lipsește în multe locuri)
- Dacă s-ar trasa ca direcții strategice de dezvoltare **toate** direcțiile de dezvoltare posibile, ar apărea un risc major de diluare a eforturilor și investițiilor, fiindcă, realist vorbind, nu există resurse – umane și materiale – pentru așa ceva. Susținem că este nevoie ca, pe baza unei analize a structurii și funcționării (prezente și viitoare - proiectate) a complexului socio-ecologic românesc în contextul complexului socio-ecologic european, să se identifice:
 - o Atuurile intrinseci ale României – care ne pot asigura individualitatea și competitivitatea
 - o Deficiențele critice, care trebuie neapărat corectate pentru a putea construi ceva durabilAceasta ar implica, printre altele, și o evaluare a capacității productive și de suport a ecosistemelor naturale și semi-naturale românești, ca și o evaluare a funcționalității lor.

Doar în baza acestor analize se vor putea identifica direcțiile cheie pe care le va susține Strategia.

Comentarii pe textul existent:

Tehnologii:

Susținem generalizarea raportării la **BAT (Best Available Technologies)** în tot cuprinsul Strategiei, pentru toate tehnologiile discutate sau propuse. În forma actuală, există o singură referință, legată de becurile economice.

Energie:

- În forma actuală a strategiei, se insistă pe energia hidro, ca sursă curată. Totuși nu se menționează dacă e vorba de hidro mare sau mică cele două având impacturi foarte diferite asupra ecosistemelor.
- Amenajările hidrotehnice: nu există referințe la studii de tip cost-beneficiu, care să fundamenteze aceste investiții: de exemplu, numai consolidarea versanților pârâielor montane fragmentează arealul mamiferelor mari și apar probleme de reproducere a acestora.
- Reactoarele nucleare: unde și câte se pot construi? În 2003, din cauza secetei, un singur reactor a fost prea mult și a trebuit oprit. În condițiile schimbărilor climatice, cum asigurăm răcirea a 4-5 reactoare? Facem lac de acumulare la Cernavodă? Ce se întâmplă atunci cu Coridorul Verde al Dunării, la care România este parte?
- Energia eoliană: deja, fermele eoliene sînt subiect de dispută între ecologiști și energeticieni, mai ales cele din Dobrogea. De ce nu se menționează nimic de ferme eoliene off-shore?
- Să se prezinte diferite scenarii pe mixul de energii potențiale în viitor, cu implicații (pro și contra) ale fiecăruia și propunerea unuia dintre ele
- Pentru România, referința Kyoto e anul 1989. De ce în draft apare anul 1990?
- Conform „European Commission Energy Action Plan”, standardul de case pasive trebuie să devină norma europeană din 2015. Conform draftului Strategiei primele proiecte de case pasive ar trebui să apară în 2030?
- Reabilitarea termică a clădirilor să devină o prioritate - pînă în 2020 să continue cu încă 65% din fondul rămas.

Transporturi:

- Strategia prevede linii feroviare de 140-160 km/h, cînd pe liniile de mare viteză din Europa se circulă cu 300km/h! **Referința la BAT!**
- Adîncirea șenalului navigabil al Dunării: proiectul deja e pe lista neagră a organizațiilor ecologiste europene, fiindcă subminează Coridorul Verde al Dunării. Este nevoie de evaluarea cost-beneficiu și a conflictelor dintre cele două proiecte

- Se ia în calcul doar poluarea sonoră și chimică. Nu e menționat nimic despre fragmentarea ecosistemelor naturale, ca și scăderea conectivității și a integrității acestora.
- Trebuie prevăzut ca principiu inviolabil trasarea rețelelor de transport cu păstrarea conectivității între ecosistemele naturale.
- Nu există o evaluare a impactului folosirii biocombustibililor asupra ecosistemelor naturale și agricole (cît de mare va fi presiunea? Cît biocombustibil ne permitem sa producem fără presiuni suplimentare semnificative pe ecosistemele naturale? Cum asigurăm siguranța alimentară în contextul creșterii suprafețelor cultivate pentru biocombustibili?

Mediu:

- Este nevoie de inventarierea ecosistemelor naturale la nivel regional și local, ca și de evaluarea „bunurilor” și „serviciilor” oferite, ca și a funcționalității lor ("starea de sănătate").
- În baza analizei anterioare, care e capacitatea productivă și de suport a ecosistemelor naturale impactate: obținem limitele dezvoltării pe care o poate propune Strategia. De exemplu: cum va fi afectată capacitatea productivă și de suport a ecosistemelor pe unde vor trece rutele de transport, se va dezvolta turismul?
- Biodiversitate: se menționează doar conservarea biodiversității. Nicăieri nu se pomenește de refacerea ei în zonele afectate (istoric sau prin acțiuni viitoare).
- Biodiversitate: nu se menționează în Strategie dacă se vorbește despre biodiversitate la nivel genetic, de specie, de ecosistem sau etno-culturală.

Apă:

- Elaborarea planurilor de acțiune pentru prevenirea inundațiilor trebuie să fie terminate nu în 2020 cum se propune, ci mult mai devreme (2010-2013).
- Nu se pomenește nimic de separația la sursă a poluanților. Cel puțin pentru apele uzate casnice, există tehnologii de separare la sursă (apa "gri" de apa "maro", toalete uscate sau cu consum redus de apă etc). Trebuie promovate **BAT**, mai ales pentru investițiile noi!!!

Deșeuri:

- Incineratoarele sînt o tehnologie învechită, care risipește resurse, pe cale de a fi abandonată în UE. Trebuie promovate **BAT**.

Instrumente economico - financiare:

- Textul menționează introducerea „achizițiilor ecologice". Capitolul instrumentelor economico-financiare ar trebui să specifice clar că se vor impozita tehnologiile învechite, energofage și poluatoare, iar BAT vor fi scutite de impozite, eventual chiar subvenționate.
- Toate obiectivele care apar în text trebuie corelate cu instrumente economico-financiare și alocări bugetare propuse (ca la transporturi, apoi într-un tabel sumarizate, ca o imagine de ansamblu)

Monitorizare-implementare

Constituirea unor departamente de dezvoltare durabilă în cadrul tuturor ministerelor (și instituțiilor guvernamentale relevante), cu dublă raportare: una directă la miniștri (nivel director) și alta la nivel de vice-premier sau premier. Acestea ar trebui să funcționeze pe o perioadă determinată (2015-2020) pînă se asigură integrarea principiilor și obiectivelor dezvoltării durabile în funcționarea și activitățile fiecărei instituții în parte. De văzut modelul similar olandez de guvernare, care integrează dezvoltarea durabilă.